

Сертификаттау курсының бағдарламасы
Бағдарлама паспорты

Білім беру бағдарламасын әзірлеген білім беру және ғылыми ұйымның атауы	С. Асфендияров атындағы Қазақ ұлттық медициналық университеті ЖАО
Қосымша білім беру түрі (<i>біліктілікті арттыру/сертификаттау курсы/бейресми білім беру іс-шарасы</i>)	Сертификаттау курсы
Бағдарламаның атауы	Гериатрия
Мамандықтың және (немесе) мамандандырудың атауы (<i>мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасына сәйкес</i>)	Мамандығы: Терапия Мамандығы: Жалпы медициналық тәжірибе Мамандығы: Гериатрия
ORC бойынша біліктілік деңгейі	7-8
Білім беру бағдарламасының алдыңғы деңгейіне қойылатын талаптар (218-бұйрықтың сол жақ бағанында, жақшаның сыртындағы мәтін)	Терапия
Бағдарламаның ұзақтығы (сағаттармен)	10 кредит (300 академиялық сағат)
Оқыту тілі	Қазақ/Орыс
Оқыту форматы	Аралас: онлайн, офлайн
Оқуды аяқтағаны туралы құжат (<i>сертификаттау курсынан өткені туралы сертификат, біліктілікті арттыру сертификаты</i>)	Сертификаттау курсы аяқтағаны туралы сертификат және қосымшасы (транскрипт)
Сараптама ұйымының толық атауы	Терапия комитеті «Денсаулық сақтау» мамандығы бойынша кадрларды даярлау бойынша оқу-әдістемелік бөлім
Сараптама қорытындысын дайындау күні	2026 жылғы 2 ақпан
Сараптама қорытындысының жарамдылық мерзімі	3-ші жыл

нормативтік сілтемелері келесіге сәйкес құрастырылады:

1. мамандарды қосымша және бейресми білім беру ережелерін , денсаулық сақтау саласындағы қосымша және бейресми білім беру бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы мамандардың қосымша және бейресми білім беру арқылы алған оқу нәтижелерін тану ережелерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы ;
2. «Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/ 2020 бұйрығы ;
3. «Денсаулық сақтау саласындағы мамандарды сертификаттауға жататын мамандықтар мен мамандандырулардың тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 30 қарашадағы № ҚР ДСМ-218/ 2020 бұйрығы ;
4. «Денсаулық сақтау саласындағы білім беру бағдарламалары бойынша білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалау, түлектердің және денсаулық сақтау саласындағы мамандардың кәсіби дайындығын бағалау ережелерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 11 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-249/ 2020 бұйрығы ;
5. «Денсаулық сақтау саласындағы маманды сертификаттау, денсаулық сақтау саласындағы маман сертификатының жарамдылығын растау, оның ішінде шетелдік мамандарды қоса алғанда, ережелерін, сондай-ақ Қазақстан Республикасынан тыс жерде медициналық білім алған адамның денсаулық сақтау саласындағы маманды сертификаттауға жіберілу шарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 15 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-274/ 2020 бұйрығы ;
6. Қазақстан Республикасында гериатриялық және геронтологиялық көмекті ұйымдастыру стандарты , Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 23 маусымдағы № ҚР ДСМ-55 бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2021 жылғы 7 шілдеде № 23329 тіркелді.

Өзірлеушілер туралы:

Қызмет атауы	Толық аты-жөні	байланыстар: Электрондық пошта
Жалпы тәжірибелік дәрігерлер аурулары кафедрасының профессоры, доцент, PhD, жоғары санатты гериатр	Эшманова Айнұр Қайыркенқызы	a . йешманова @ kaznmu.kz ayeshmanova@yandex.ru a . yeshmanova @ gmail.com
OVP1 кафедрасының ассистенті, PhD кандидаты	Омарова Индира Сайлауқызы	omarova.i@kaznmu.kz indiraomarova.kz1989@gmail.com

ҚазҰМУ №1 жалпы педагогикалық тәжірибе кафедрасының отырысында бекітілді.

С. Асфендияров атындағы

Лауазымы, жұмыс орны, атағы (бар болса)	Толық аты-жөні	күні, хаттама нөмірі
Төраға	Тажиева А.Е.	2026 жылғы 22 қаңтардағы № 7

Терапия комитетінің отырысында талқыланды «Денсаулық сақтау» мамандығы бойынша кадрларды даярлау бойынша оқу-әдістемелік бөлім

Сарапшының лауазымы, жұмыс орны, атағы (бар болса)	Толық аты-жөні	күні, хаттама нөмірі
--	----------------	----------------------

Төраға	Тойынбекова Р.Ж.	Жоқ
--------	------------------	-----

ОП СК, сараптамалық есеп және талқылау хаттамасы қоса берілген.

SC бағдарламасы 2026 жылдың ақпан айында «Денсаулық сақтау» оқу бағыты бойынша Білім беру әдістемелік қауымдастығының (БӘҚ) отырысында бекітілді , хаттама № (ОП жобасы БӘҚҚ веб-сайтында жарияланған)

Бағдарламаның мақсаты:

гериатриялық синдромдары және жасына байланысты кең таралған аурулары бар егде жастағы және қарт адамдарға дәлелді медицина қағидаттарына негізделген диагностика мен емдеудің заманауи технологияларын және әдістерін қолдана отырып, білікті мамандандырылған медициналық емдеу және диагностикалық көмек көрсете алатын гериатр дәрігерін даярлау

Бағдарламаның қысқаша сипаттамасы:

егде жастағы науқастарды сауатты бағалауға, диагностикалауға, уақтылы түзетуге, болжауға және алдын алу шараларын жүргізуге қабілетті гериатр дәрігерді оқытуға бағытталған. гериатриялық синдромдар және жасына байланысты кең таралған аурулар

Курстың теориялық бөлімі геронтологиялық және гериатриялық көмектің негізгі қағидалары мен заманауи стратегияларын, қартайған кездегі психикалық денсаулық пен салауатты өмір салтының ерекшеліктерін, сондай-ақ егде жастағы және қартайған науқастармен, соның ішінде паллиативтік көмек көрсететін науқастармен және олардың отбасы мүшелерімен жұмыс істеудің психологиялық аспектілерін қамтиды.

Циклдің практикалық бөлігі жасқа байланысты сипаттамалары мен инновациялық гериатриялық технологияларды қолдану аясында қартаюға бейім ағзаның әртүрлі жүйелерінің патологиясын ескере отырып диагностикалық мәселелерді шешуге, пациенттерді, соның ішінде бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейінде геронтологиялық оңалтудың әдістері мен тәсілдерін әзірлеуге, ауыр науқастарға , соның ішінде өмірінің соңында ұзақ мерзімді күтім жасау мәселелеріне және паллиативтік науқастар мен олардың отбасыларына психологиялық қолдау көрсету ерекшеліктеріне арналған.

Цикл бағдарламасында бастапқы медициналық-санитарлық көмектің гериатриялық кабинетінің практикалық жұмысында қолданылатын әдістерді әзірлеуге, пациентті кешенді гериатриялық бағалау жүргізуге, әлсіздікті анықтайтын жетекші жағдайларды анықтауға және ең үздік халықаралық тәжірибеге негізделген әлсіздік синдромы бар пациентті басқару тактикасына ерекше назар аударылады.

Бағдарламадағы жеке тақырыптар когнитивті бұзылыстары, деменциясы бар науқастарды скринингтік диагностикалау және емдеу әдістеріне, сондай-ақ оларды геронтологиялық оңалтуға арналған.

Гериатриялық тәжірибедегі паллиативтік көмекке жеке практикалық модуль арналған. Бұл модульде қарастырылатын тақырыптар студенттерге егде жастағы және қартайған науқастардың жағдайын бағалау, ауырсынуды басқару және өмір сүру сапасын жақсартуға және гериатриялық паллиативтік көмекте көп салалы командалық жұмысты ұйымдастыруға бағытталған бірқатар медициналық араласуларды меңгеру дағдыларын игеруге мүмкіндік береді.

Бұл циклды аяқтау сізге мыналарға мүмкіндік береді:

жасқа байланысты аурулары бар егде жастағы адамдардағы аурулардың ағымының

ерекшеліктері туралы кәсіби білімдерін кеңейту ;
 - дәлелді медицина қағидаттарына сәйкес гериатриялық синдромдары және жасына байланысты кең таралған аурулары бар егде жастағы науқастарды басқару құзыреттілігін дамыту ;
 егде жастағы адамдарға арналған денсаулық мектептері мен геронтологиялық оңалту бағдарламаларын ұйымдастыру, паллиативтік науқастарды басқару және гериатриялық және паллиативтік тәжірибеде көп салалы командалық жұмысты ұйымдастыру дағдыларын игеру .

Бағдарламаның негізгі элементтерін үйлестіру:

Жоқ	Оқу нәтижесі	Бағалау әдісі	Оқыту әдісі
1	Гериатриялық синдромдардың негізгі түрлерін анықтай алады клиникалық диагнозды тұжырымдау және емдеу тактикасын негіздеу	Ситуациялық есептің шешімін бағалау, кесте/диаграмманы бағалау Тестілеу, жағдайлық есептердің шешімін бағалау, клиникалық жағдайды талқылау (CbD – Casebased) Талқылау)	Семинар Тәжірибелік сабақ
2	Пациенттерге дәрілік және дәрілік емес емдеу әдістерін тағайындай алады және медициналық көмектің барлық деңгейлерінде дәлелді медицинаға негізделген олардың тиімділігін бағалай алады.	Ситуациялық есептің шешімін бағалау, кесте/диаграмманы бағалау Тестілеу, жағдайлық есептердің шешімін бағалау, клиникалық жағдайды талқылау (CbD – Casebased) Талқылау)	Семинар-практикалық сабақ
3	Өртүрлі жағдайларда егде жастағы ересектермен/пациенттермен, отбасылармен және топтармен, әріптестермен және басқа да мамандармен анық, тиімді және кәсіби қарым-қатынас пен өзара әрекеттесуді көрсетеді .	Жағдайлық есептің шешімін бағалау,	Семинар-практикалық сабақ
4	Деректерге қол жеткізу, бағалау және түсіндіру үшін әртүрлі ақпараттық технологияларды пайдаланады; практикалық қызметте инновациялық технологияларды игеріп, пайдалана алады .	Медициналық құжаттаманың сапасын бағалау	Бухгалтерлік есеп және есеп беру құжаттамасын жүргізу
5	білу және медициналық көмектің қауіпсіздігі мен сапасының жоғары деңгейін қамтамасыз ету үшін ең тиімді әдістерді қолдану.	Клиникалық жағдайды талқылау (CbD – Casebased Талқылау)	Қорытындылау (тапсырмадан кейінгі талқылау)
6	Күнделікті кәсіби қызмет және үздіксіз білім алу үшін қажетті жаңа білім алуға қабілетті және ниетті.	Презентацияны бағалау, шолуды бағалау	Журнал клубы (ЖС - Журнал клуб)
7	Геронтологиялық оңалтуды қажет	Егде жастағы және	Егде жастағы

Жоқ	Оқу нәтижесі	Бағалау әдісі	Оқыту әдісі
	ететін егде жастағы және қартайған науқастарға табиғи емдеу факторларын және басқа әдістерді қолдана білу . Егде жастағы және қарт науқастармен жұмыс істеудегі коммуникативтік дағдыларды , командалық жұмыс дағдыларын, диагностикалық және емдеу процесін ұйымдастыру және басқару қабілетін көрсету .	қартайған науқастарға арналған диспансерлік бақылау картасының толтырылуын бағалау	және қартайған науқастарға амбулаториялық көмек көрсету

Сертификаттау курсының бағдарламасын енгізу жоспары

Жоқ	Тақырыптын/бөлімнің/пәннің атауы	Сағатпен көрсетілген көлем					Тапсырмалар
		дәріс	семинар	жаттығу	практикалық	ӘҚҚ	
1.	Геронтология » модулі	6	12	6	12	24	2 кредит (60 сағат)
1.1	Егде жастағы адамдардың денсаулығын зерттеудің заманауи тәсілдері.	1	2	1	2	4	- Мадрид іс-қимыл жоспарының нақты ұсыныстарын сипаттаңыз. - Қазақстан Республикасының дамуының әлеуметтік-экономикалық ерекшеліктеріне бейімделген егде жастағы халықты қолдау жөніндегі Қазақстан Республикасының Ұлттық іс-қимыл жоспарын іске асырудың басым бағыттарын анықтау. - Қартайған кезде денсаулық пен әлауқатты қамтамасыз етуге, қолайлы және оң медициналық-әлеуметтік ортаны жасауға, сондай-ақ қартайған кезде денсаулықты қорғау мен лайықты күтімге конституциялық кепілдіктерді енгізуге бағытталған шараларды сипаттаңыз.

Жо қ	Тақырыптың/бөлім нің/пәннің атауы	Сағатпен көрсетілген көлем					Тапсырмалар
		дәріс	семинар	жаттығу	практикалы қ	ӘҚҚ	
1.2	Жеделдетілген қартаюды зерттеудің инновациялық технологиялары. Жеделдетілген қартаюдың алдын алу (халықаралық тәжірибеде қолданылатын тәсілдер). Биологиялық жасты анықтау.	1	2	1	2	4	- Биологиялық жасты анықтаудың негізгі тұжырымдамалары мен тәсілдерін және оның пациенттің паспорттық жасынан айырмашылығын бағалау критерийлерін сипаттаңыз. - оңалту шараларының бағдарламасын әзірлеу үшін осы айырмашылықтарды саралау - пациенттердің биологиялық жасын зерттеу әдісін талдау - Қартаюдың жеделдетілген критерийлерін сипаттаңыз
1.3	Егде жастағы науқастардың дене белсенділігі мен тамақтану ерекшеліктері	1	2	1	2	4	- Егде жастағы адамдардың тамақтануы мен дене белсенділігіне қатысты заманауи тәсілдер мен стратегияларды сипаттаңыз - Гериатриялық тәжірибедегі дұрыс тамақтану принциптерін талқылау . - дене салмағының индексін анықтау әдістерін сипаттау және меңгеру. - егде жастағы адамның оңтайлы дене салмағын есептеу әдістерін сипаттау және меңгеру . - Клиникалық мысалдарды талдап, әртүрлі патологиялары бар науқастарға арналған диеталарды әзірлеу
1.4	Егде жастағы науқастармен қарым-қатынас принциптері мен әдістері	1	2	1	2	4	- Егде жастағы науқастардың психологиялық түрлерін анықтаудың заманауи тәсілдерін сипаттау және осыған сәйкес қажетті коммуникация әдістерін, позицияны таңдауды және арақатынасты сақтауды анықтау, - Вербалды және вербалды емес қарым-қатынас әдістеріне қойылатын негізгі талаптарды тұжырымдау - Егде жастағы және ауыр созылмалы науқастармен жұмыс істейтін медицина қызметкерлерінің стресс пен күйзелістің себептері мен негізгі белгілерін сипаттаңыз -

Жо қ	Тақырыптың/бөлім нің/пәннің атауы	Сағатпен көрсетілген көлем					Тапсырмалар
		дәріс	семинар	жағтығу	практикалы қ	ӘҚҚ	
1.5	Геронтологиядағы оңалту әдістері	1	2	1	2	4	- Қарттарға күтім жасау жүйесіндегі оңалту әдістерін сипаттаңыз. - Арт-терапия, горденомика, музыкалық терапия және т.б. қоса алғанда, еңбек терапиясын қолдана отырып, егде жастағы адамдарды оңалтудың заманауи тәсілдерін сипаттау. - амбулаториялық және стационарлық медициналық-әлеуметтік мекемелерде қолданылатын еңбек терапиясының әртүрлі түрлерінің мәселелерін талқылау.
1.6	Егде жастағы науқастармен және өмірдің соңғы кезеңіндегі науқастармен жұмыс істеу кезінде медициналық персоналдың кәсіби күйіп қалуының алдын алу әдістері.	1	2	1	2	4	егде жастағы және өмірдің соңғы кезеңіндегі науқастармен жұмыс істеу кезінде медициналық персоналдың «кәсіби күйіп қалуының» алдын алу әдістерін сипаттау және меңгеру . - стресске қарсы оңалту бағдарламаларын әзірлеу.
2.	«Гериатрия» модулі	12	24	12	24	48	4 кредит (120 сағат)

Жо қ	Тақырыптың/бөлім нің/пәннің атауы	Сағатпен көрсетілген көлем					Тапсырмалар
		дәріс	семинар	жаттығу	практикалы қ	ӘҚҚ	
2.1	Емханадағы гериатриялық кабинеттің әдіснамалық принциптері. Жалпы тәжірибе дәрігері мен интерннің жұмысындағы гериатриялық компоненттер.	1	2	1	2	4	- Гериатриялық кабинеттің негізгі мақсаттары мен міндеттерін сипаттаңыз. - Гериатриялық кабинеттерді жүргізу технологиясы, гериатриялық кабинеттерді жүргізудің клиниканың басқа құрылымдық бөлімшелерімен, стационарлық және әлеуметтік мекемелермен байланысы мен үздіксіздігі туралы құжаттарды қарау. - Гериатриялық кабинеттің жұмыс істеу ережелерімен, медициналық персоналдың штаттық кестесімен және функционалдық міндеттерімен, пациенттердің өзіне-өзі қызмет көрсету қабілетін бағалаумен және үйде ауруханалық көмекті ұйымдастыру жоспарымен танысу.
2.2	Жалпы тәжірибе дәрігерінің егде жастағы науқастарға күтім жасау ерекшеліктері.	1	2	1	2	4	- Гериатриялық науқастарды дәрі-дәрмекпен емдеудің негізгі талаптарын, полипрагмазия мен дәрі-дәрмектің артық дозалануының алдын алу шараларын сипаттаңыз. - Егде жастағы адамдардағы көптеген созылмалы патологияларды емдеуге арналған дәрі-дәрмектерді қолдану бойынша жағдайлық мәселелерді шешу - Әлсіздікті скринингтеу және диагностикалау. Бастапқы медициналық-санитарлық көмектегі пациенттерді басқару тактикасы.
2.3	Науқасты кешенді гериатриялық бағалау.	1	2	1	2	4	- Науқасты кешенді гериатриялық бағалау стратегиясын сипаттаңыз - Науқасты кешенді гериатриялық бағалау дағдыларын дамыту және бекіту

Жоқ	Тақырыптың/бөлімнің/пәннің атауы	Сағатпен көрсетілген көлем					Тапсырмалар
		дәріс	семинар	жағтығу	практикалық	ӘҚҚ	
2.4	Қартайған кездегі астенияны анықтайтын негізгі жағдайлар (тамақтану жеткіліксіздігі , саркопения және метаболикалық индекс пен физикалық белсенділіктің төмендеуі).	1	2	1	2	4	- Астениялық синдромды диагностикалаудың негізгі мақсаттары мен міндеттерін сипаттаңыз . -- Негізгі мүшелер мен жүйелердегі инволюциялық өзгерістердің дәрежелерін сипаттаңыз . - Қартайған кездегі астения индексін анықтау әдісін меңгеру . - Астениялық синдромды диагностикалау дағдысын қалыптастыру және бекіту . - Негізгі мүшелер мен жүйелердегі инволюциялық өзгерістердің дәрежесін анықтау дағдысын қалыптастыру және бекіту . - дағдыларды қалыптастыру және бекіту пациенттің өзіне-өзі қызмет көрсету қабілетін анықтау - Биохимиялық қан анализінің нәтижелерін түсіндіру - Өлсіздікті анықтайтын диагностикалық критерийлерді сипаттаңыз
2.5	Фрейлти синдромы бар науқасты жүргізу тактикасы .	1	2	1	2	4	Стратегияны сипаттаңыз Фрейлти синдромы бар егде жастағы науқасты емдеу . әдістемені меңгеру науқастың өзіне-өзі қызмет көрсету қабілетін анықтау . - Фрейлти синдромымен ауыратын науқастарды басқару бойынша практикалық дағдыларды игеру .

Жо қ	Тақырыптың/бөлім нің/пәннің атауы	Сағатпен көрсетілген көлем					Тапсырмалар
		дәріс	семинар	жағтығу	практикалы қ	ӘҚҚ	
2.6	Қартайған кездегі когнитивті бұзылулар.	1	2	1	2	4	- қартайған кездегі когнитивті бұзылыстарды анықтаудың негізгі тесттерін және бұл процесті баяулатуға және жоюға бағытталған инновациялық әдістерді меңгеру. - когнитивті бұзылулардың әртүрлі дәрежедегі ауырлығын анықтайтын тесттермен, егде жастағы науқастың өмір сүру сапасын анықтауға арналған тесттермен жұмыс істеу дағдыларын дамыту және тиісті тесттерді әзірлеу. - Жалпы тәжірибе дәрігерінің немесе гериатрдың кеңсесінде когнитивті дисфункцияны анықтау бойынша практикалық дағдыларды игеру . - Когнитивтік кемшіліктерді диагностикалау дағдыларын дамыту және бекіту . - МоСА тестін (Монреаль когнитивті бағалау) қолдану дағдысын дамыту және бекіту - деменцияны бағалау үшін экспресс-шкала қолдану дағдысын қалыптастыру және бекіту
2.7	Егде жастағы науқастардағы когнитивті бұзылуларды түзету әдістері.	1	2	1	2	4	- Егде жастағы науқастардағы когнитивті бұзылуларды оңалтудың стратегияларын сипаттаңыз - оңалту сипатындағы ұсыныстарды әзірлеу .

Жоқ	Тақырыптың/бөлімнің/пәннің атауы	Сағатпен көрсетілген көлем					Тапсырмалар
		дәріс	семинар	жағтығу	практикалық	ӘҚҚ	
2.8	Артериялық гипертензия және ЖЖЖ бар егде жастағы науқастарды емдеу ерекшеліктері.	1	2	1	2	4	- артериялық гипертензия және ЖЖЖ бар егде жастағы науқастарды емдеу бойынша халықаралық ұсыныстарды сипаттаңыз. - қартайған кездегі гипертониялық криздің даму механизмдерін сипаттаңыз. - оны жеңілдетуге және одан әрі бақылау тактикасын анықтауға бағытталған басым шараларды сипаттау. - Клиникалық мысалдарды талдаңыз. Болжам. Асқынулар. - Артериялық гипертензиясы бар егде жастағы науқасты басқарудағы жағдайлық мәселелерді шешу және оны жеңілдетуге және одан әрі бақылау тактикасын анықтауға бағытталған басым шараларды жүзеге асыру. - Клиникалық мысалды талдаңыз.
2.9	ЖКС бар егде жастағы науқасты жүргізу ерекшеліктері. Егде жастағы науқаста миокард инфарктісі кезіндегі ЭКГ диагностикасы	1	2	1	2	4	ЖКС-мен ауыратын егде жастағы науқас. Басымдық шараларды талқылау. Болжам. Асқынулар. Клиникалық мысалды талдау. Пациенттерді басқару тактикасын әзірлеу - Өмір сүру сапасын жақсартуға бағытталған бірқатар медициналық араласуларды меңгеру - ситуациялық мәселелерді шешу - Дағдыларды меңгеру Егде жастағы науқастардағы миокард инфарктісі кезіндегі ЭКГ диагностикасы

Жо қ	Тақырыптың/бөлім нің/пәннің атауы	Сағатпен көрсетілген көлем					Тапсырмалар
		дәріс	семинар	жаттығу	практикалы қ	ӘҚҚ	
2.10	Остеоартритпен байланысты гериатриялық синдромдар. Остеоартриттің болуына байланысты пациенттердің гериатриялық мәртебесі. Гериатриялық тәжірибеде құлау мен сынудың алдын алу мәселелері.	1	2	1	2	4	Клиникалық мысалдарды талдаңыз. Пациенттерді басқару тактикасын әзірлеу - Өмір сүру сапасын жақсартуға бағытталған бірқатар медициналық араласуларды меңгеру - ситуациялық мәселелерді шешу гериатриялық тәжірибеде құлау мен сынудың алдын алу стратегияларын талқылау - Гериатриялық тәжірибеде құлау мен сынудың алдын алу бойынша жағдайлық есептерді шешу . - - Клиникалық мысалдарды талдаңыз.
2.11	Ас қорыту және зәр шығару жүйелерінің аурулары бар егде жастағы науқастарды емдеу ерекшеліктері	1	2	1	2	4	Пациенттерді басқару тактикасын әзірлеу - Өмір сүру сапасын жақсартуға бағытталған бірқатар медициналық араласуларды меңгеру - ситуациялық мәселелерді шешу - Зәр ұстай алмауы бар науқасты басқару дағдылары

Жо қ	Тақырыптың/бөлім нің/пәннің атауы	Сағатпен көрсетілген көлем					Тапсырмалар
		дәріс	семинар	жаттығу	практикалы қ	ӘҚҚ	
2.12	Деменция және Альцгеймер ауруы бар науқастарды басқарудың заманауи стратегиялары (дәрігер, пациент, отбасы).	1	2	1	2	4	- когнитивті бұзылулардың әртүрлі дәрежедегі ауырлығын анықтайтын тесттерді, егде жастағы науқастың өмір сүру сапасын анықтауға арналған тесттерді және тиісті оңалту ұсыныстарын әзірлеуді қолдануды меңгеру. - зәр шығару Қартайған кездегі когнитивті бұзылыстарды анықтауға арналған негізгі тесттер және бұл процесті баяулатуға және жоюға бағытталған инновациялық әдістер. - Альцгеймер ауруымен ауыратын науқастың миының МРТ нәтижелерін түсіндіру - Альцгеймер ауруының диагностикалық критерийлерін сипаттаңыз . - Альцгеймер ауруымен ауыратын науқасты емдеу жоспарын жасаңыз - Есте сақтау мектептерін ұйымдастырудың еуропалық тәсілдерін сипаттаңыз - Альцгеймер ауруымен ауыратын науқасқа күтім жасайтын медициналық және әлеуметтік қызметкер, психолог, ерікті және отбасы мүшелері арасындағы командалық жұмыс.
3	«Гериатриялық тәжірибедегі паллиативтік көмек» модулі	12	24	12	24	48	4 кредит (120 сағат)

Жо қ	Тақырыптың/бөлім нің/пәннің атауы	Сағатпен көрсетілген көлем					Тапсырмалар
		дәріс	семинар	жаттығу	практикалы қ	ӘҚҚ	
3.1	Гериатриялық тәжірибеде паллиативті көмекті ұйымдастырудың негізгі мәселелері . Көп салалы командалық жұмыс	1	2	1	2	4	- Ауыр созылмалы аурулармен, агрессивті мінез-құлықпен ауыратын егде жастағы науқастардағы депрессиялық күйлердің себептері мен көріністерінің негізгі сипаттамаларын және оны жеңілдету үшін дәрігердің тактикасын сипаттаңыз. - көп салалы дағдыларды қалыптастыру және бекіту гериатриялық паллиативті көмек көрсетуде командалық жұмыс (жаттығу бөлмесінде) - Маманға немесе ауруханаға, соның ішінде күндізгі стационарға жолдамаларды негіздеу дағдыларын дамыту. - амбулаториялық медициналық жазбалар мен есептерді жүргізу дағдыларын , сондай-ақ құжаттаманы толтыру дағдыларын дамыту . Сипаттау Гериатрия және гериатриялық паллиативті көмек саласында көп салалы топтық жұмысты ұйымдастыру (жалпы тәжірибе дәрігері, гериатр, медбике, психолог, әлеуметтік қызметкер). - Клиникалық мысалдарды талдаңыз. Көп салалы мамандар тобымен бірге пациенттерді басқару тактикасын әзірлеу
3.2	Ауырсыну. Ауырсынуды басу режимдері. Ауырсынуды басу және өмір сүру сапасын жақсартуға бағытталған бірқатар медициналық араласулар.	1	2	1	2	4	- Клиникалық мысалдарды талдаңыз. - Ауырсыну синдромы бар науқасты басқару стратегиясын әзірлеу - Ауырсынуды басу әдістерін меңгеріңіз . - Ауырсынуды басуға бағытталған бірқатар медициналық араласуларды меңгеру - ситуациялық мәселелерді шешу

Жо қ	Тақырыптың/бөлім нің/пәннің атауы	Сағатпен көрсетілген көлем					Тапсырмалар
		дәріс	семинар	жаттығу	практикалы қ	ӘҚҚ	
3.3	Егде жастағы және стационарлық паллиативті көмек көрсететін науқастардың өмір сүру сапасын қалпына келтіру. Өмірге қауіп төндіретін ауруы бар науқастарда кездесетін тән белгілер.	1	2	1	2	4	- Клиникалық мысалдарды талдаңыз. - Егде жастағы және статикалық науқастарға паллиативті көмек көрсету тактикасын әзірлеу - Өмір сүру сапасын жақсартуға бағытталған бірқатар медициналық араласуларды меңгеру - ситуациялық мәселелерді шешу
3.4	Қысым жараларын емдеудің заманауи әдістері.	1	2	1	2	4	- Қысым жараларының алдын алу және емдеу дағдыларын дамыту және бекіту - Ситуациялық есептерді шешу
3.5	Гериатриялық тәжірибедегі энтеральды және парентеральды тамақтану мәселелері .	1	2	1	2	4	- Дене массасының индексін анықтау әдісін қолдана отырып, ситуациялық есептерді шешу - Диета құру дағдыларын дамыту және бекіту - Гериатриялық тәжірибеде энтеральды тамақтануды есептеу әдістері мен қолдану ерекшеліктерін меңгеру . - Гериатриялық тәжірибеде парентеральды тамақтануды есептеу әдістері мен қолдану ерекшеліктерін меңгеру .
3.6	Гериатриялық алғашқы медициналық-санитарлық көмек тәжірибесінде ұзақ мерзімді үйде күтімді ұйымдастырудың негізгі мәселелері .	4	10	4	10	16	- көп салалы дағдыларды қалыптастыру және бекіту ұзақ мерзімді күтімді қамтамасыз етудегі командалық жұмыс . - ұзақ мерзімді үйде күтім жасауды ұйымдастырудың медициналық және әлеуметтік аспектілерін , денсаулық сақтау және әлеуметтік көмек салалары арасында ұзақ мерзімді үйде күтім жасауды біріктіру мәселелерін талқылау

Жо қ	Тақырыптың/бөлім нің/пәннің атауы	Сағатпен көрсетілген көлем					Тапсырмалар
		дәріс	семинар	жаттығу	практикалы қ	ӘҚҚ	
3.7	үйде күтім жасау үшін денсаулықты үнемдейтін технологиялар	2	2	2	2	4	- Күтім және дене белсенділігі құралдарын сипаттау және таңдау . үйде ұзақ мерзімді күтім көрсету үшін денсаулықты үнемдейтін технологияларды қолдану техникасын меңгеру
3.8	Танатология.	1	2	1	2	8	- Танатология негіздерін білу - терминалды сатыдағы науқастарды басқарудың ерекшеліктері туралы - көп салалы паллиативті көмек тобын ұйымдастыру және басқару дағдыларын игеру
		30	60	30	60	120	
	Барлығы:	300 сағат					

Оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау

Басқару түрі	Бағалау әдістері
Ағымдағы	Оқушылардың тапсырмаларын бағалау
Шекара сызығы (қажет болса)	Әрбір модуль/бөлім/пән аяқталғаннан кейін білім мен дағдыларды бағалау. Қорытынды бағалауға жіберу.
Соңғы**	Бірінші кезең - қолданбалы мамандық бойынша білімді тест сұрақтарын пайдалана отырып, автоматтандырылған компьютерлік тестілеу арқылы бағалау. Екінші кезең - модельдеу технологияларын қолдануды қоса алғанда, дағдыларды көрсету арқылы дағдыларды бағалау .

Оқушылардың оқу жетістіктерін бағалауға арналған баллдық -рейтингтік әріптік жүйе

Әріптік бағалау жүйесі	Бағалаудың сандық баламасы	Бағалау пайызы	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4.0	95-100	Керемет
A-	3.67	90-94	
B+	3.33	85-89	
IN	3.0	80-84	Жақсы
ШІНДЕ-	2.67	75-79	
C+	2.33	70-74	
БІРГЕ	2.0	65-69	қанағаттанарлықтай
БІРГЕ-	1.67	60-64	
D+	1.33	55-59	
D	1.0	50-54	
F	0	0-49	қанағаттанарлықсыз

Ұсынылатын оқулық:

Негізгі:

1. Морли ДЖ.Е., Малмстром Т.К., Миллер Д.К. Қарапайым әлсіздік сауалнамасы (FRAIL) орта жастағы афроамерикалықтардың нәтижелерін болжайды // J. Nutr. Heal. Aging. 2012. Т.16 , № 7. Б. 601–608.
2. Шах С., Ванклай Ф., Купер Б. Инсульттан кейінгі оңалту үшін Бартель индексінің сезімталдығын арттыру // J. Clin. Epidemiol. 1989. Т.42 , № 8. Б. 703–709.
3. Веллас Б. және т.б. Тефлутриннің қант қызылшасындағы пайдалы жәндіктерге әсері // Мини-коректік заттар. Бағалау. Оның қолданылуын бағалау. Мемлекеттік ақсақалдар. Пациенттер. 1999. Т.15 , № 3. Б. 987–992.
4. Малмстром Т.К., Морли ДЖ.Е. SARC-F: Саркопенияны тез диагностикалауға арналған қарапайым сауалнама // J. Am. Med. Dir. Assoc. American Medical Directors Association, Inc., 2013. 14- том , № 8. Б. 531–532.
5. Борсон С. және т.б. Мини-ког: көп тілді егде жастағы адамдарда деменцияны скринингтеу үшін когнитивті «өмірлік маңызды белгілерді» өлшеу. // Халықаралық J.Geriatr. Психиатрия. 2000. Т.15 , № 11. Б. 1021–1027.
6. Канис J. A. және басқалар. FRAX® және оның клиникалық тәжірибеге қолданылуы // Bone. Elsevier BV, 2009. Т. 44 , № 5. Р. 734–743.
7. Исаева С. және т.б. Қазақстандағы остеопороздық сынықтардың эпидемиологиясы және елге тән FRAX моделінің дамуы // Арх. Остеопороз. Остеопороз мұрағаты, 2020. 15- том , №1.
8. Норган НГ Дене массасының индексі және тамақтану мәртебесі: дене массасының индексін салыстырмалы отыру бойына түзетудің созылмалы энергия тапшылығының, артық салмақ пен семіздіктің таралуын бағалауға әсері. //Asia Pac. J. Clin. Nutr. 1995. Т.4 , № 1. Б. 137–139.
9. Боханнон RW Шынтақ бүгілетін бұлшықет күшін тексеру және сындыру сынақтары // Физикалық терапия. 1988. Т.68 , № 2. Б. 193–194.
10. Маснун Н. және т.б. Полифармация дегеніміз не? Анықтамалардың жүйелі шолуы // BMC Geriatr. BMC Geriatrics, 2017. 17- том , № 1. 1–10 беттер .
11. Дент Е. және т.б. Физикалық әлсіздік: ICFSR халықаралық клиникалық тәжірибелік нұсқауларын анықтау және басқару // J. Nutr. Heal. Aging. 2019. Т. 23, № 9. 771–787 беттер.
12. Ткачева О. Н., «Қарттық астения» клиникалық нұсқаулықтары. Ресей Федерациясының Денсаулық сақтау министрлігі. 2024 ж.
13. Ұлттық көшбасшылық. Гериатрия. 2-ші басылым, қайта қаралған және қосымша (Ұлттық нұсқаулықтар сериясы) Ред. Г.М. Савельева, Г.Т. Сухих, В.Н. Серова, В.Е. Радзинский-GEOTAR-Media-2019
14. Седова Е.В., Палеев Ф.Н., Старцева О.Н. Бастапқы медициналық-санитарлық көмек дәрігерлеріне арналған гериатрия негіздері. Оқу құралы. / Мәскеу. 2019
15. Ткачева О.Н., Фролова Е.В., Якно Н.Н. Гериатрия. Ұлттық гид2018 г
16. Қарттар мен қарт адамдарға амбулаторлық көмек көрсету / И.Г. Новокрещенова, И.В. Новокрещенов, И.К. Сенченко // Клиникалық геронтология. - 2017. - Т.23, №3/4. - Б.13-18.
17. Егде жастағы адамдардағы созылмалы іш қату / Е.В. Голованова // Клиникалық геронтология. - 2018. - 24-том, № 1/2. - 57-61 беттер.
18. Жан-Пьер Мишель , Б. Линн Битти , Финбарр редакциялаған С. Мартин , Джереми Д.Уолстон . Оксфорд. 2018.
19. Луиза Уолтер (автор), Анна Чанг (автор) редакциялаған [HYPERLINK "https://www.amazon.com/s/ref=dp_byline_sr_book_1?ie=UTF8&field-author=Louise+Walter&text=Louise+Walter&sort=relevancerank&search-alias=books"](https://www.amazon.com/s/ref=dp_byline_sr_book_1?ie=UTF8&field-author=Louise+Walter&text=Louise+Walter&sort=relevancerank&search-alias=books) . 2021. ISBN: 9781260457087. Басылым Күні : 2020-10-21
20. Джилл К. Кэш; Шерил А. Гласстың ересектерге арналған геронтология бойынша тәжірибелік нұсқаулары . ISBN: 9780826195180. Басылым Күні : 2018-12-01.

21. Эндрю Г. Лидің (редактор); Джейн Ф. Поттер (редактор); Г. Майкл Харпердің (редактор) «Мамандарға арналған гериатрия» . ISBN: 9783030762704. Басылым Күні : 2021-09-01
22. Егде жастағы ересектерді бағалау және емдеу: Грегори А. Хинрихсеннің психикалық денсаулық сақтау мамандарына арналған нұсқаулық . ISBN: 9781433831102. Басылым Күні : 2019-08-01
23. Мари Больц (редактор); Элизабет Капезути (редактор); ДеЭнннің «Үздік тәжірибеге арналған дәлелді гериатриялық мейірбикелік хаттамалар» Цвикер (Редактор); Терри Т. Фулмер (Редактор) . ISBN: 9780826188144. Басылым Күні : 2020-03-28.

Қосымша:

1. Халықтың қартаюының жаһандық үрдістері. Дәлелді бақытты ұзақ өмір: сараптамалық шолу [Электронды ресурс] / С. Ю. Горбатов. - Электронды мәтіндік деректер. - Мәскеу: «Мәскеу қаласының Денсаулық сақтау департаментінің денсаулық сақтауды зерттеу институты» мемлекеттік бюджеттік мекемесі, 2023. - URL: <https://niioz.ru/moskovskaya-meditsina/izdaniya-nii/obzory/>
2. [Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің Ұлттық статистика бюросының 2025 жылдың басындағы демографиялық статистикасы](https://stat.gov.kz/official/industry/61/statistic/5) – <https://stat.gov.kz/official/industry/61/statistic/5>
3. ДДСҰ: Деменцияға қарсы қоғамдық денсаулық сақтаудың жаһандық жағдайы туралы есеп, 2021 ж. <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/344701/9789240033245-eng.pdf>.
4. Абдирова Т.М., Эшманова А.К., Чайковская В.В. Онкологиялық емес гериатриялық тәжірибедегі интеграцияланған паллиативті көмектің заманауи моделі. ҚазҰМУ хабаршысы. 2020. № 2. Б. 428-434.
5. Эшманова А.К. «Қазақстандағы пренезологиялық скрининг тәжірибесі». Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Денсаулық сақтауды дамыту жөніндегі республикалық орталығының Ғылыми кеңесінің 2017 жылғы 12 маусымдағы №7 шешімімен ұсынылған және бекітілген .
6. Эшманова А.К. және т.б. «Медициналық персоналдағы эмоционалдық күйіп кету синдромы: Алматыдағы денсаулық сақтау мекемелерінің мысалы». Қазақстан дәріханасы. №8, 08.08.2019, 23-бет.
7. Власова А.В., Мартынов А.А. Гериатр тәжірибесіндегі дерматоздар // Клиникалық геронтология. - 2018. - Т.24, № 1/2. - Б.39-45.
8. Голованова Е.В. Егде жастағы адамдардағы созылмалы іш қату // Клиникалық геронтология. - 2018. - 24-том, № 1/2. - 57-61 беттер.
9. Гериатрия: дәрігерлерге арналған нұсқаулық / редакциялаған О.Н. Ткачева , А.М. Зараковский . – М.: ИМ, 2022.
10. Савицкая И.В., Захаров Н.Г. Ресейдегі егде жастағы науқастарға паллиативті көмек көрсетуді ұйымдастыру // Гериатрия. 2023. 5-том, №3. 45-57 беттер.
11. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы (ДДСҰ) [10] Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы (ДДСҰ). Өмірдің соңында паллиативтік көмектің жаһандық атласы. 2-басылым. ДДСҰ, 2023 .. Өмірдің соңында паллиативтік көмектің жаһандық атласы. 2-басылым. ДДСҰ, 2023.
12. Даджон Д., Вафаей А., Розенберг М. [4] Даджон Д., Вафаей А., Розенберг М. Паллиативтік көмектегі пәнаралық топтар: ағымдағы дәлелдерге шолу // Паллиативтік медицина журналы. 2022. 25(4) том. 567-578 беттер. Паллиативтік көмектегі пәнаралық топтар: ағымдағы дәлелдерге шолу // Паллиативтік медицина журналы. 2022. 25(4) том . 567-578 беттер.
13. Смит С., Брик А., О'Хара С. [12] Смит С., Брик А., О'Хара С., Норманд К. Паллиативтік көмектің құны мен тиімділігі туралы дәлелдер: Әдеби шолу // Паллиативтік медицина.

2021. 35(2) том. 154-170 б., Норманд К. Паллиативтік көмектің құны мен тиімділігі туралы дәлелдер: Әдеби шолу // Паллиативтік медицина. 2021. 35(2) том . 154-170 б.
14. Митчелл Г., О'Брайен К., Локвуд К. [9] Савицкая И.В., Захаров Н.Г. Ресейдегі егде жастағы науқастарға паллиативтік көмекті ұйымдастыру // Гериатрия. 2023. 5- том , №3. 45-57 беттер . Гериатриялық паллиативтік көмектегі көп салалы топтардың рөлі // Қартаюды зерттеу журналы. 2022. 40(1) -том . 78-92 беттер.
15. Такер К., Гомес-Батист Х., Сура А. Егде жастағы адамдарға паллиативті көмек: жаһандық көзқарастар және жаңа үрдістер // The Lancet Healthy Aging. 2023. 4(6) том. 321-333 беттер.

Интернет ресурстары:

1. <http://www.rcz.kz>
2. Medscape.com
3. clinical.corroption.com
4. Oxfordmedicine.com
5. UpToDate.com
6. research.nhgri.nih.gov
7. ncbi.nlm.nih.gov/PubMed/
8. medline.com
9. сызықтықпен Оқу бойынша ELSEVIER
10. <https://medelement.com/>
11. <https://www.cochranelibrary.com>
12. <https://hslguides.med.nyu.edu/geriatrics/books>

Білім беру ресурстарына қойылатын талаптар

1. Білім беру бағдарламасы
2. Қызметкерлерге қойылатын талаптар: ғылым докторы немесе ғылым кандидаты дәрежесі, PhD академиялық дәрежесі, тиісті мамандық бойынша кемінде 5 жыл жұмыс тәжірибесі, кемінде 3 жыл ғылыми-педагогикалық тәжірибесі және соңғы 5 жылда оқытылатын сала бойынша кемінде 4 кредит (120 сағат) біліктілікті арттырудан өткен жеке тұлғалар.
3. Мамандандырылған халықаралық ақпараттық желілерге, электрондық дерекқорларға, кітапхана жинақтарына, компьютерлік технологияларға, оқу және ғылыми әдебиеттерге қол жеткізу
4. Негізгі, ағымдағы және қорытынды бақылауды бағалауға арналған бақылау және өлшеу құралдарының болуы.
5. Клиникалық мекемелерде гериатриялық кабинеттің және паллиативті көмек бөлімінің болуы.
6. Қарттарға арналған медициналық-әлеуметтік мекемеде клиникалық базаның болуы

Логистика және жабдықтар

1. Техникалық құралдар: дербес компьютер, оқу материалдары бар электрондық тасымалдаушылар, проектор;
2. Интернетке кіру мүмкіндігі.
3. Гериатриялық бөлменің жабдықтары (тааразылар, бой өлшегіш, білек динамометрі, тонометрлер, фонендоскоптар, пульсоксиметрлер , диван, медициналық шкаф, ұзақ мерзімді күтім мен геронтологиялық оңалтуға арналған денсаулықты сақтайтын технологиялар).

Қолданылған қысқартулар мен терминдер

ҚР ДСМ – Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі

КеАҚ - Коммерциялық емес акционерлік қоғам

ББҰ – білім беру ұйымы;

БББ – білім беру бағдарламасы;

СК – сертификаттау курсы;

СӨЖ – студенттердің өзіндік жұмысы;